

Hevesy György Országos Kémiaverseny
Kerületi forduló
2013. február 20.
8. évfolyam
MEGOLDÁSOK

1. feladat

(24 × 0,5 pont)

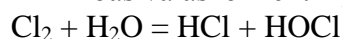
- a) K^+ , Mg^{2+} , H_3O^+
 b) CH_4 , H_2O , Ne
 c) Mg^{2+} , O^{2-} , CH_4 , H_2O , H_3O^+ , OH^- , Ne
 d) CH_4 , HCl, H_2O , H_3O^+ , OH^- , O_3
 e) H_2O , Ne
 f) H_2O , H_3O^+ , OH^-

Mindegyik helyes képlet (vegyjel) fél pontot ér.

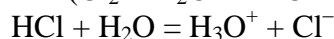
Ha a versenyző a képlet helyett a részecske nevét írja be, nem kap pontot.

Összesen 12 pont**2. feladat***klór, hidrogén-klorid, kén-trioxid, ammónia*

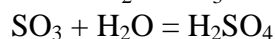
4 × 1 pont

Ha a versenyző egyéb anyagot is megjelöl,
hibás válaszként 1 pont levonást érdemel.

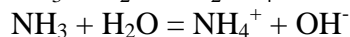
1 pont

(Cl₂ + H₂O = 2HCl + 0,5O₂ nem fogadható el!)

1 pont

1 pont

1 pont

Összesen 8 pont**3. feladat**

- a) kénhidrogén / dihidrogén-szulfid / hidrogén-szulfid 1 pont
 b) nitrogén-dioxid (nitrogén-oxid nem jó) / esetleg: brómgőz (bróm nem jó) 1 pont
 c) hipermangán / kálium-permanganát 1 pont
 d) ammónia 1 pont
 e) kénsav (P₂O₅ nem jó, mert szilárd) 1 pont
 f) szén-dioxid / szénsav / foszforsav 1 pont
 g) jód (esetleg: Lugol-oldat) 1 pont
 h) hidrogén 1 pont

Összesen 8 pont**4. feladat**

- a) oxigén 1 pont
 b) $2H_2O_2 = 2H_2O + O_2$ 2 pont
 c) katalizátor 1 pont
 d) a rakéta üzemanyaga a H₂O₂ bomlásából származó oxigén segítségével ég el
/ a H₂O₂ oxidálószer / vagy más hasonló értelmű válasz 1 pont
 e) az oldat tömege $m = \rho \cdot V = 2000 \text{ g} \cdot 1,02 \text{ g/cm}^3 = 2040 \text{ g}$ 1 pont
 az oldott anyag tömege: $m = 0,05 \cdot 2040 \text{ g} = \underline{102 \text{ g H}_2\text{O}_2}$ 1 pont
 f) a H₂O₂ anyagmennyisége $n = \frac{m}{M} = \frac{102 \text{ g}}{34 \frac{\text{g}}{\text{mol}}} = 3 \text{ mol}$ 1 pont

a keletkező oxigén anyagmennyisége feleannyi, vagyis 1,5 mol

1 pont

térfogata $V = n \cdot V_m = 1,5 \text{ mol} \cdot 24,5 \text{ dm}^3/\text{mol} = \underline{36,75 \text{ dm}^3 \text{ O}_2}$

1 pont

Összesen 10 pont

5. feladat

- a) $2\text{H}_2 + \text{O}_2 = 2\text{H}_2\text{O}$ 1 pont
- b) Induljunk ki 100 mol (vagy 100 darab) molekulából!
Ez esetben a reakció után 75 mol molekula maradt, az n 25 mollaal csökkent.
Az egyenlet alapján az n csökkenéséből: $n = 25$ mol O_2 fogyott 1 pont
 $n = 25$ mol $\cdot 2 = 50$ mol H_2 fogyott 1 pont
 $n = 50$ mol H_2O keletkezett 1 pont
- A 75 mol maradékból 50 mol H_2O , a fennmaradó 25 mol vagy H_2 vagy O_2 .
- 1) H_2 maradt, mégpedig 25 mol
Eredetileg $50 + 25 = 75$ mol H_2 volt 1 pont
75 % H_2 1 pont
25 mol O_2 volt 1 pont
25 % O_2 1 pont
- 2) O_2 maradt, és pedig 25 mol
Eredetileg 50 mol H_2 volt 1 pont
50 % H_2 1 pont
 $25 + 25 = 50$ mol O_2 volt 1 pont
50 % O_2 1 pont

Ha a versenyző csak az egyik lehetőséggel vet számot,
de azt jól kiszámolja, 8 pontot kap.

Összesen 12 pont

6. feladat

- a) $2\text{NaOH} + \text{H}_2\text{SO}_4 = \text{Na}_2\text{SO}_4 + 2\text{H}_2\text{O}$ 2 pont
- b) a NaOH-oldatban $350 \text{ g} \cdot 0,15 = 52,5 \text{ g}$ NaOH van 1 pont
- $$n(\text{NaOH}) = \frac{m}{M} = \frac{52,5 \text{ g}}{40 \frac{\text{g}}{\text{mol}}} = 1,313 \text{ mol} \quad 1 \text{ pont}$$
- $$n(\text{H}_2\text{SO}_4) = 0,5 \cdot n(\text{NaOH}) = 0,656 \text{ mol} \quad 1 \text{ pont}$$
- $$m(\text{H}_2\text{SO}_4) = n \cdot M = 0,656 \text{ mol} \cdot 98 \text{ g/mol} = 64,3 \text{ g} \quad 1 \text{ pont}$$
- $$m(o) = \frac{m(o.a.)}{10} \cdot 100 = \frac{64,3 \text{ g}}{10 \text{ g}} \cdot 100 = \underline{\underline{643 \text{ g kénsavoldat kell}}} \quad 2 \text{ pont}$$
- c) az egyenlet szerint keletkezik 0,656 mol Na_2SO_4 1 pont
- ennek tömege $m = n \cdot M = 0,656 \text{ mol} \cdot 142 \text{ g/mol} = 93,2 \text{ g}$ 1 pont
- az összeöntött oldat tömege $m = m_1 + m_2 = 350 \text{ g} + 643 \text{ g} = 993 \text{ g}$ 2 pont
- A versenyző úgy is számolhat, hogy
az NaOH-oldatban 297,5 g víz volt
a kénsavoldatban 578,7 g víz volt
a reakcióban 23,6 g víz keletkezett
összesen $m = 297,5 \text{ g} + 578,7 \text{ g} + 23,6 \text{ g} + 93,2 \text{ g} = 993 \text{ g}$ oldat keletkezik
Ez a — bonyolultabb — gondolatmenet is 2 pontot ér.
- $$\frac{m(o.a.)}{m(o)} \cdot 100 = \frac{93,2 \text{ g}}{993 \text{ g}} \cdot 100 = \underline{\underline{9,4 \text{ tömeg\% Na}_2\text{SO}_4}} \quad 2 \text{ pont}$$

Összesen 14 pont

A feladatlap összes pontszáma: 64 pont